

Algemene Raad-Verplichting kantoor te houden bij patroon

Mrs X, Y en Z, verder ook te noemen appellanten, zijn bij de Algemene Raad in beroep gekomen van de beslissing van de Raad van Toezicht waarbij de Raad afwijzend heeft beschikt op de verzoeken van appellanten vrijstelling te verlenen van de verplichting bij een patroon kantoor te houden, zoals bedoeld in art. 9b derde lid Advocatenwet; voorts heeft de Raad van Toezicht daarbij geweigerd voor ieder van de appellanten een advocaat als patroon aan te wijzen op voet van art. 9b vierde lid Advocatenwet. Appellanten zijn voornemens de zogenaamde sociale advocatuur uit te oefenen. Nadat zij er in een periode van ruim vijf maanden niet in waren geslaagd een positie van stagiaire op een bestaand kantoor te verwerven, hebben appellanten zich gewend tot de Raad van Toezicht. Zij verzochten de Raad van Toezicht geen verzet te doen tegen hun kort daarna in te dienen verzoeken aan de President van de Arrondissementsrechtbank tot inschrijving als advocaat en procureur. Verder kondigden zij gemotiveerd aan dat zij na hun inschrijving de Raad van Toezicht zouden verzoeken hun vrijstelling te verlenen van de verplichting bij een patroon kantoor te houden zoals bedoeld in art. 9b derde lid Advocatenwet, en een patroon aan te wijzen op de voet van art. 9b vierde lid Advocatenwet, omdat geen van de 21 door hen benaderde advocaten met minstens zeven jaar praktijkervaring bereid was gebleken als hun (buiten)patroon op te treden. Op 29 aug. 1989 zijn appellanten beëdigd als advocaat en procureur. Vervolgens hebben zij diezelfde dag schriftelijk hun hierboven beschreven verzoeken tot de Raad van Toezicht gericht en mondeling toegelicht. Gelet op het teleurstellende resultaat van hun pogingen een (buiten)patronaat te vinden, hebben appellanten bij die gelegenheid aangeboden in overleg te treden met de Vereniging voor Rechtshulp, teneinde mentoren aan te trekken die de taak van buitenpatroons zouden kunnen verlichten. Op 31 aug. 1989 zijn appellanten begonnen met de beroepsopleiding advocatuur. Bij de beslissingen van 26 okt. 1989 heeft de Raad van Toezicht de verzoeken van appellanten afgewezen.

Het oordeel van de Algemene Raad

Zoekplicht

Volgens art. 7 van de Stageverordening 1988 gaat de Raad van Toezicht niet over tot verlening van een vrijstelling van de verplichting bij een patroon kantoor te houden als bedoeld in art. 9b derde lid van de Advocatenwet, dan nadat de stagiaire in voldoende mate heeft getracht een patroon te vinden bij wie hij kantoor kan houden en daarin niet of niet op voor de Raad aanvaardbare voorwaarden is geslaagd. Tussen de Raad van Toezicht en appellanten is in confesso dat appellanten hebben voldaan aan de zoekplicht.

Praktijkfinanciering

Op dit ogenblik ontbreekt een instrumentarium om de vraag naar rechtshulp in de komende jaren in de stad A beter te kunnen voorspellen. Nader onderzoek op korte termijn zal naar verwachting van de Algemene Raad niet zodanige gegevens opleveren. Dat een betrouwbaarder schatting van het aantal toevoegingen dat aan appellanten zal worden verstrekt, mogelijk wordt. Het cijfermateriaal dat appellanten hebben overgelegd acht de Algemene Raad toereikend. Het is niet strijdig met de gegevens die de Algemene Raad uit eigen hoofde bekend zijn. Bovendien zijn er tijdens de onderhavige procedure geen gegevens of argumenten naar voren gekomen, die dit cijfermateriaal ontkrachten. De gemiddelde vergoeding voor civiele toevoegingen die de regering als uitgangspunt neemt in de justitiebegroting 1990 en die is gebaseerd op de gegevens van het Bureau Integraal Registratie Systeem Toevoegingen (IRIS), is f 630,00. In strafzaken is het gemiddeld f 1 010,00. Een en ander betekent dat bij een 300-tal toevoegingen per jaar - een uitgangspunt dat ook de Raad van Toezicht niet onjuist oordeelt - er voldoende financiële ruimte is voor een, overigens zeer bescheiden, inkomen. De Algemene Raad hecht voorts belang aan het feit dat de H-bank bereid is een krediet te verstrekken op basis van de door appellanten opgestelde begrotingen. Alle argumenten afwegende, heeft de Algemene Raad niet de overtuiging gekregen, dat de praktijkfinanciering niet voldoende zou zijn gewaarborgd. De Algemene Raad oordeelt dan ook dat dit onderdeel van de beslissing van de Raad van Toezicht vernietigd dient te worden.

Patronaat

Gelet op het bovenstaande en het verhandelde ter zitting ziet de Algemene Raad aanleiding de zaak voor het overige aan te houden teneinde de Raad van Toezicht en appellanten de gelegenheid te bieden nader overleg te plegen en onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor het vinden van buitenpatroons voor appellanten.

De Algemene Raad tekent hierbij aan dat de Raad van Toezicht blijkens zijn brief van 4 jan. 1990 kennelijk geen bezwaar heeft tegen inschakeling van een mentor, mits diens positie niet verwordt tot die van een hulp-patroon c.q. plaatsvervangend patroon. Voor het overige, doch ten overvloede, verwijst de Algemene Raad in dit verband naar zijn beslissing van 6 april 1987/Adv.bl. 1988 p. 150 en hetgeen hij daarbij ten aanzien van het begeleidingsplan heeft overwogen.

Beslissing

De Algemene Raad vernietigt de beslissing van de Raad van Toezicht van 26 okt. 1989 voor zover het betreft de weigering tot de verplichting bij een patroon kantoor te houden en verleent appellanten vrijstelling van de verplichting bij hun kantoor te houden. De Algemene Raad houdt de zaak aan voor zover het betreft de weigering een patroon aan te wijzen en geeft de Raad van Toezicht en appellanten gelegenheid nader overleg te plegen en onderzoek te doen naar de mogelijkheden van een buitenpatronaat. De Algemene Raad zal de zaak nader in overweging nemen zodra hem een verzoek daartoe van appellanten bereikt, welk verzoek vergezeld zal dienen te gaan van inlichtingen over bedoeld overleg.